

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Sectio VIII. De Abbatum, seu Prælatorum regularium electione,
confirmatione, & benedictione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

SECTIO VIII.

De Abbatum, seu Prælatorum Regularium electione, confirmatione & benedictione.

§. I.

De illis, quibus competit jus eligendi Prælatos Regulares.

DE jure communi talium Prælatorum electio pertinet ad collegium seu conventum illius Ecclesiæ Religiosorum, quibus de Prælato providendum est *c. 1. h. e. & c. cum dilectus 8. de consuet.* nisi per specialia privilegia aliter de talium promotione, & institutione cautum sit, quæ observari in quâlibet religione debent; neque tamen etiam in illis conventibus, ubi electio Prælatorum regularium juxta jura communia celebratur, omnibus hoc jus eligendi convenit, sed illis tantum, qui sunt vel tacite, vel expresse, saltem electionis tempore religionem illam professi, de cujus Prælato eligendo agitur *c. ex eo 32. §. in Ecclesiis h. t. in 6.* neq. Laici tantum conversi sunt, qui nec ordinati sunt, nec ad ordines suscipiendos destinati, qui ad eligendum non admittuntur, quamvis veri Religiosi professi sint; nisi etiam ab his in aliquo v. g. monasterio, aut Religione jus Capitulare legitime præscriptum sit, aut ex instituto suo non tam ad spiritualia, quam corporalia, in bonum Ecclesiæ præstanda, obligentur, uti sunt ordines militares, hospitales, ubi omnibus professis de jure competit jus eligendi; & quamvis *Clement. 2. de arat. & qualir.* nemini regulari Canonico jus eligendi

concedat, nisi in majoribus sit constitutus, ita ut saltem Subdiaconus sit, extendi tamen hæc constitutio non debet ad Monachos, quasi ob defectum ordinis sacri, si profecti fuerint, jus eligendi illis non competeret, quia *Clement. Illa* juris communis correctoria de aliis non loquitur, nisi de Canonicis, & consequenter ultra verba propria extendenda non est. Mendicantium tamen Ordinum Religiosis, si cum Auctoritate etiam Pontificiâ ad alios Ordines non mendicantes transeant, non conceditur jus eligendi *in Clement. 1. de Regular.*

§. II.

De iis, qui eligi possunt ad Prælaturas Regulares.

RESP. Ad Prælaturam Regularem, aut alia beneficia Regularia administrationem habentia nemo eligi potest, nisi Ordinem illum actu & expresse professus sit *c. cum in Magistrum 49. h. t. & c. nullus 28. eod. in 6.* non obstante quâcunque, quamvis longævâ, & diurnâ consuetudine *c. cum causam 27. h. t.* (ut ne scilicet cum damno, fortasse Religiosæ disciplinæ ad Magisterium Ordinis talis assumatur, qui nunquam illius Ordinis discipulus fuit, ut ait Pontifex) & quamvis ad simplicia beneficia regularia, quæ nullam administrationem habent, non requiratur actualis prævia professio, aut habitus regularis susceptio, sed illi etiam talium beneficiorum capaces sint, qui nondum quidem aut habitum susceperunt, aut ordinem professi sunt, ita tamen, ut ad hæc præstanda maneat obligati, ut patet ex citat. *c. cum causam. & ex Trident. sess. 14. c. 10. de reform. mend.*

L 2

tamen

tamen plus in illis requiritur, qui in Regulari administratione aliis præesse debent. Neque potest aliquis simul professionem facere in ordine, & simul in Abbatem eligi, ut patet ex *c. cum ad nostram 37. h. t.* & ex allatâ ratione: quin imò ordinariè fieri non debet, ut ille qui paulò ante professionem emisit, in Prælatum eligatur, ob prudentem præsumptionem, quòd in disciplina, & instituto regulari nondum satis instructus sit. Potest tamen ille, qui nondum professus est, postulati in Abbatem, seu Prælatum Regularem, prout sumitur ex *c. cum Monasterium 13. h. t.* & potest Summus Pontifex ex plenitudine suæ potestatis non tantùm in his dispensare, sed tales etiam Abbatis, & Prælaturas Regulares, in perpetuam commendam sæcularibus concedere, etiam post Tridentinum, ita ut tales Commendatarij jus omne habeant administrationis, quale habent Regulares Prælati intitulati.

§. III.

De electione Prælatorum Regularium extra suum Monasterium, vel Ordinem.

Potest Religiosus, etiam Abbas & Prælatus Regularis in Episcopum quidem, tam sæcularis, quàm regularis Ecclesiæ eligi, & ad alterius etiam Monasterij Prælaturam, si Monasterium sit ejusdem Ordinis, non autem, si sit diversi, prout statutum habetur in *Clement. 1. h. t.* aut ad inferiora Episcopali dignitate beneficia, sine Pontificis dispensatione &c. prout *S. Congreg. Trident. declaravit aut San. L. 7. Moral. s. 29. n. 71.* Non potest tamen Reli-

giosus sine licentiâ sui immediati superioris consentire, in electione de se factam, extra suum Monasterium, etiam si esset ejusdem Ordinis, sub pœna amittendi juris, quod per electionem acquisiverat *c. si religiosus 27. h. t. in 6.* ne argui possit præsumptuosæ ambitionis, Et quamvis olim dubium fuerit, an non etiam conventus seu Capituli licentiarequiratur ad transferendum Religiosum, in alterius Monasterij Prælatum electum, cum jura antiqua super hoc varient, & speciem alienationis habeat hæc translatio, quia tamen clara decisio *Bonifacij 8. in Relat. c. si Religiosus*: habetur, de nihil necessario Capituli seu conventus consensu, consequenter hodie nihil necessaria hæc licentia, cum jura antiqua merito correctâ videri possint per jura recentiora; & quæ de alienatione jura statuunt, intelligi non debeant de translatione Personarum ab uno Monasterio ad aliud, quæ propriè alienatio non est, per quam propriè loquendo dominia rerum transferuntur, sed de alienatione rerum mobilium aut immobilium.

§. IV.

An Religiosus professus unius Monasterij, si transferatur ad aliud Monasterium, vel assumatur in Abbatem alterius Monasterij, retineat jus eligendi Abbatem prioris Monasterij?

Quod translatus talis ipso facto amittat vocem, sive jus suffragij, in priore Monasterio, à quo translatus vel assumptus est, & consequenter non retineat amplius jus eligendi Abbatem prioris

ris Monasterij, ita ut nec possint jus hoc illi concedere prioris Monasterij Regulares, expressè statuit in *e. constitutis* 47. *h. 2.* Pontifex, si tamen alterum Monasterium sua adæquatè distincta jura habeat, & non sit priori Monasterio tanquam Principali sub eodem Abbate subjectum, & subordinatum, qui jus habeat, vel in hoc, vel in illo loco Religiosum sibi subjectum constituere: in hoc enim casu, cum Religiosus in inferiore Monasterio constitutus, sit adhuc membrum, & pars principalis Monasterij, consequenter mirum non est, quòd non amittat jura prioris Monasterij. Neque talia jura contra sacros Canones, & favorem Ecclesie possunt concedere prioris Monasterij Regulares, cum pacta privatorum, juri publico & communi (quod non vult Monachum in duobus Monasterijs Capitularem existere) præsertim in favorem Ecclesie constituto, derogare non possint.

§. V.

De electione Religiosorum mendicantium ad Pralaturas, extra ordinem suum, in discordia facta; & de electione aliorum Religiosorum non mendicantium à minore parte eligentium facta?

In *q. quorundam* 24. *h. 2. in 6.* statuit Bonifacius VIII. ut ne ulli Religiosorum mendicantium ad aliquam Pralaturam extra suum ordinem, in discordia electo, ullum jus acquiratur, quamvis in illius electionem consenserit Prælatus Regularis; neque possit talis Religiosus mendicans, in discordia taliter electus, in sui electionem talem consentire,

quamvis licentiam sui Prælati super hoc habeat. Et in *§. cura in eod. c.* statuit in super, nullum jus acquiri cuicumque etiam non mendicanti Religioso, quamvis Superioris licentiam, & consensum super sui electione habeat, si à minore parte Capituli, ad Prælaturam talem, extra suum ordinem electus fuerit, ita ut quidquid contra præmissa attentatum fuerit, irritum sit & inane; statuens hæc ob majorem Religiosorum perfectionem, & ne litibus ambitiosis, quæ faciliè ex talibus electionibus oriuntur, immiscere se teneantur, cum perturbatione religiosæ quietis, & cultus divini diminutione. Dicitur autem in ordine ad hujus Capituli constitutionem, in discordia facta electio, si vel plures electiones factæ, & publicatæ sint, quarum una v. g. fuerit de Religioso mendicante, vel si una quidem de Religioso mendicante facta est, cui tamen aliqui, vel etiam unus contradicat, juxta *Gloss. hic V. in discordia*: à minore verò Capituli parte facta electio dicitur, si minor pars ex Capitularibus, qui de facto eligunt, quamvis eorum aliqui jure eligendi privati sint, in unum aliquem Religiosum non mendicantem consentiant. Veluti, si ex 12. Capitularibus, decem eligerunt Religiosum mendicantem, cui duo tamen contradicunt; vel si octo eligant indignum, quatuor verò Religiosum non mendicantem dignum, dicitur in illo casu, electio Religiosi mendicantis facta esse in discordia; & in posteriore casu dicitur Religiosi non mendicantis electio facta à minore parte Capituli, non quidem de jure eligentis, cum illi qui indignum eligunt, si scienter hoc faciant,

pro illa vice sint privati jure eligendi, sed de facto eligentis: neque enim in hac constitutione attenditur, an jure suo privati sint, sed an jus aliquando habuerint, & nunc eligant: si tamen Capitulares ad eligendum habiles non tantum in genere, sed expressè & nominatim protestati fuerint, nihil valebunt talium vota, ut dicatur talis electio à minore parte facta.

§. VI.

De forma Electionis Prælatorum Regularium, eorumque confirmatione, & benedictione.

Forma electionis Prælatorum Regularium, quamvis eadem sit, quæ supra præscripta, & explicata est, ex quo propter 42. h. t. hodie tamen ferè omnes Prælatorum talium Regularium electiones fieri solent per modum scrutinij, ita tamen, ut à singulis eligentibus suffragia, non viva voce dentur, coram scrutatoribus, sed scripto, in schedulis secretis tradantur; quem modum videtur etiam Trident. sess. 25. c. 6. de Regn. approbare, si per viam scrutinij fiat electio; neque enim alias duas formas electionis per compromissum, & per inspirationem, ubi suffragia non sunt secreta, tollit Tridentinum.

Debet autem electio Prælatorum Regularium confirmari de jure communi à Summo Pontifice, vel ab ejus Legato à latere in Provincia existente, si talium Prælatorum Regularium sit hæc electio, qui exempti sunt, & immediatè subsunt Sedi Apostolicæ: non exemptorum verò electio ab Episcopis, quibus proximè sunt subjecta eorum Monaste-

ria, confirmari debet, nisi ex peculiari- bus ordinis talis statutis, privilegijs, vel consuetudinibus aliter fieri debeat, quæ peculiaria ordinum statuta, privilegia, & receptæ consuetudines, sicuti plurimum possunt in electione Prælatorum Regularium, ita multum possunt etiam juris communis constitutiones circa confirmationem, & alia ejuscemodi requisita variare &c. Et quamvis Abbates, & similes Prælati Regulares, etiam jus intulæ, & baculi habeant, non consecrantur, cum consecratio propriè dicta fiat per sacri Christifidis unctionem, benedicuntur tamen per simplicem, & deprecatoriam manuum impositionem, ab Ecclesia institutam; & quidem ab Episcopo, cui subjecti sunt, vel si non sint immediatè illi subjecti, ex commissione Summi Pontificis, assistentibus communiter duobus alijs Abbatibus, Die Dominicâ, vel ut probabilis sententia docet, quolibet Die Festo, (nisi specialia iterum statuta, aut privilegia, vel receptæ consuetudines aliud jubeant) quæ tamen benedictio semel collata, si ad aliam Abbatiam postea benedictus talis Abbas transferatur, reiterari non debet: quamvis enim characterem non imprimat, cum propriè loquendo non sit Ordo, aut Sacramentum, sicuti tamen alia quædam Sacramentalia, benedictio nuptiarum v. g. semel collata non iterantur, ita nec benedictio hæc: & sicuti Episcopus post confirmationem obtentam, ante consecrationem, omnia potest, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis, post consecrationem verò etiam ea, quæ sunt Ordinis Episcopalis, ita etiam confirmatus Abbas ante benedictionem potest omnia

omnia ea, quæ sunt jurisdictionis Abbatialis, post benedictionem verò ea etiam, quæ ordini quasi Abbatiali respondent, qualia sunt conferre minores ordines, solemniter benedicere vasa sacra, & sacras vestes &c. nisi ex speciali consuetudine, vel privilegio sola illius confirmatio ad hæc omnia exercenda sufficiat, modò sit Sacerdos.

§. VII.

De Abbatissarum, seu Præpositarum Regularium electione, confirmatione, & benedictione.

DE jure antiquo jus eligendi Abbatissas, aut præpositas Regulares, non habebant Moniales nisi duodecimum ætatis annum compleverint, & tacitè vel expressè professæ fuerint, ut patet ex *c. Indemnitate* 43. *h. t. in 6.* de jure autem novo Tridentini, sicuti ad professionem non admittuntur ante 16. ætatis annum completum, ita nec jus eligendi ipsis competere potest: & quamvis ad hoc, ut jus eligendi activum habeant, sufficiat tacitè eas professas fuisse, modò per annum coniuum post susceptum habitum in probatione steterint, ad hoc tamen, ut aliqua in Abbatissam eligi possit, debet esse expressè professæ, & de jure antiquo trigésimum ætatis annum exegisse; de jure autem novo Trident. requiritur 40. annorum ætas completa; & ut annis 8. post expressam professionem laudabiliter in eodem Monasterio vixerit; vel si talium qualitatum in eodem Monasterio nulla reperiri possit, potest alia ex ejusdem ordinis Monasterio assumi, vel si neque hoc com-

modum Monasterio videatur, poterit una eligi, quæ 30. ætatis annum egressa est, & 5. saltem annis in illo Monasterio laudabiliter post expressam professionem vixit, uti habetur in *Trident. sess. 25. c. 7. de regularibus*. Debet autem taliter eligenda esse virgo legitimè nata (ita tamen ut circa utramque hanc qualitatem superior, qui electioni præest, dispensare possit, & ipsa etiam consuetudo attendenda sit) quò major sit illius Auctoritas inter Virgines Religiosas, & dignitatis Ecclesiasticæ splendor non obscuretur à defectu natalium.

Forma eligendi Abbatissas eadem quidem est, quæ forma est eligendi alios Prælatos regulares per Scrutinium scil. & secreta vota; qui tamen vota excipiunt, non debent ad ea excipienda juxta *Trident. loco citat.* claustra Monasterii ingredi, sed ante Cancellorum fenestram vota singularum Monialium audire, vel excipere (nisi aliud aut recepta, & approbata consuetudo, aut necessitas jubeat) & si electio fiat in discordia, non obstante minoris partis contradictione, ea Abbatissa erit, quæ à duabus partibus Capituli electa fuit, nisi per exumen postea faciendum, indigna reperta fuerit; si verò neutra ex electis in discordia duas pro se partes habeat; possunt alix Moniales, quæ cum majore parte non consenserunt, post publicatum Scrutinium, suam mutare sententiam, & illi parte accedere, quæ plura pro se vota habuit, dummodò hoc fiat in continenti, & nulla Simoniacæ pravitas interveniat, ut ait Pontifex in *relat. c.* Quamvis enim publicato scrutino variatio hæc viris non permittatur de jure, ut supra dictum, nisi in

si in electione Summi Pontificis ad expediendam illius electionem, permittitur tamen hæc variatio post scrutinium publicatum, & electionem jam factam formis, quibus tanta prudentia non est. Legat relat. *c. indemnitate*, qui talibus electionibus præesse debet, & observe illud, in quantum peculiaria statuta, privilegia, & consuetudo hoc permittunt, quæ multum etiam possunt circa confirmationem, & benedictionem Abbatissarum, si tamen hæc necessaria sit, aut ex consuetudine introducta fieri soleat.

SECTIO IX.

De Electione Summi Pontificis.

§. I.

De illis, quibus competit potestas eligendi Romanum Pontificem.

Quæ circa electionem hujus peculiaria notari debent, non tam ex jure communi, quàm ex peculiaribus Pontificum Bullis desumenda sunt, ut tamen brevis aliqua etiam eorum, quæ jure communi statuta sunt, habeatur notitia.

Notandum 1. jus eligendi Romanum Pontificem pertinere hodie ad Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ut constat ex *c. licet 6. h. t. & ex c. ubi 3. eod. in 6.* (hi enim merito dicuntur Ecclesiæ Romanæ Capitulum referte) ita ut jus hoc Cardinali competat, etiam si nondum pileum, aut alia Cardinalitia insignia adeptus sit, non quidem quasi etiam justè impeditus, & absens alteri suum suffragium committere possit, & sic per procuratorem eligere, quod ipsi non conceditur, sed quod si ipse inter sit, electioni suam etiam suffragium dare possit,

Notandum 2. etiam stante Concilio generali potestatem eligendi Pontificem Summum, penes Cardinales esse, sive moriatur Pontifex tempore Concilij, sive à Concilio à gradu Pontificatus amoveatur, cum electio Summi Pontificis Cardinalibus concessa, in relato *c. licet*. non sit restricta tantum ad casum mortis, aut ad casum Concilij non subsistentis.

Notandum 3. si omnes Cardinales mortui essent, pertineret electio Romani Pontificis, vel ad Concilium generale, si facile tale convocari posset, vel ad Clerum Romanum, sive Canonicos Ecclesiæ Lateranensis, ubi primus summus Episcopus Sanctus Petrus suam Cathedram ac sedem habuit, & consequenter sicuti aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis competit, suæ Ecclesiæ per Electionem Episcopi providere, ita etiam hoc competet in dicto casu Canonicis Lateranensibus.

Notandum 4. Conveniens quidem esse, ut è gremio suo Pontificem eligant Cardinales, si inter ipsos reperitur idoneus, absolutè tamen necessarium hoc non esse, cum non minus quoad eligendum Pontificem concessum sit Cardinalibus, quàm concessum est aliis Canonicis quoad eligendum suæ diocesis Episcopum.

§. II.

De potestate, quam habet Papa statuendi circa faciendam electionem futuri Pontificis, vel substituendi sibi successorem, & de forma hujus electionis.

Quod possit Pontifex summus de omni, & modo eligendi Romanum Pon-